

Bruselj
(OR. en)

5383/23
ADD 2

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0388(NLE)

UK 10
ENER 20

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: SKLEP SVETA o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Specializiranem odboru za energijo EU in Združenega kraljestva, ustanovljenem na podlagi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani, v zvezi z ureditvijo trgovanja z električno energijo med EU in Združenim kraljestvom

Priloga I-A

Predhodno priporočilo Generalnega direktorata Evropske komisije za energijo operaterjem prenosnih sistemov za električno energijo iz EU z dne 22. januarja 2021 o razvoju tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo v okviru Sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

EVROPSKA KOMISIJA

GENERALNI DIREKTORAT ZA ENERGIJO

[pošiljatelj]

Bruselj, 22. januar 2021

[naslovnik pri ENTSO-E]

Zadeva: Priprava osnutka tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju

Spoštovani [naslovnik],

kot veste, je bil 30. decembra 2020 podpisan Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), ki ga pogodbenici začasno uporabljata od 1. januarja 2021.

V skladu s členom ENER.19 Sporazuma morata Unija in Združeno kraljestvo zagotoviti, da njuni operaterji prenosnih sistemov sodelujejo pri razvoju tehničnih postopkov na več področjih, vključno z uporabo povezovalnih daljnovodov, če to priporoči Specializirani odbor za energijo. Med pogajanja sta se Unija in Združeno kraljestvo dogovorila, da je primerno, da se nekateri od teh tehničnih postopkov razvijejo takoj in pred začetkom dela Specializiranega odbora za energijo. Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (ENTSO-E) je zato pozvana, naj pripravi osnutek tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo. Ko bo Specializirani odbor za energijo začel delovati, bo spremljal celotno delo v zvezi z razvojem tehničnih postopkov.

Osnutek tehničnih postopkov bi moral obravnavati izračun in dodeljevanje zmogljivosti v vseh ustreznih časovnih okvirih.

Namen te zahteve je uveljaviti vidike členov ENER.13, ENER.14 in ENER.19 Sporazuma v zvezi z učinkovito uporabo elektroenergetskih povezav in bi jo bilo treba razumeti v tem okviru. Tehnični postopki zlasti ne bi smeli vključevati ali nakazovati sodelovanja operaterjev prenosnih sistemov iz Združenega kraljestva v postopkih Unije za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti.

ENTSO-E bi morala te tehnične postopke razviti v sodelovanju z operaterji prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva v okviru sodelovanja, vzpostavljenega z memorandumom o soglasju, ki je bil vzpostavljen za uveljavitev vidikov člena ENER.19 Sporazuma.

Več podrobnosti o tem, kaj bi bilo treba vključiti v osnutek tehničnih postopkov, je v Prilogi 2 (izračun zmogljivosti), Prilogi 3 (dodeljevanje zmogljivosti) in Prilogi 4.

Natančneje, v zvezi z izračunom in dodeljevanjem zmogljivosti za časovni okvir za dan vnaprej zahtevamo pripravo ciljnega modela za dan vnaprej, temelječega na konceptu „večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom“, ki je v skladu s členom ENER.14, členom ENER.19 in Prilogo ENER-4 k Sporazumu; v skladu z navedenimi določbami bi to morala biti prednostna naloga. Priloga ENER-4 k Sporazumu je prevzeta v Prilogi 4 k temu dopisu.

Del 2 Priloge ENER-4 k Sporazumu določa časovni raspored za razvoj tehničnih postopkov za časovni okvir za dan vnaprej. Spodaj navedeni datumi temeljijo na tem časovnem razporedu, ki je v skladu s členom FINPROV.11.3 Sporazuma izračunan od 1. januarja 2021, tj. datuma začetka začasne uporabe Sporazuma.

Da bi podprli razvoj ciljnega modela za dan vnaprej in v skladu s Prilogo ENER-4, zahtevamo, da se okvirni predlogi ter analiza stroškov in koristi za oceno dodane vrednosti ciljnega modela dokončajo do 1. aprila 2021. Okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi bi bilo treba pripraviti v skladu s Prilogo 5 k temu dopisu.

Prosimo, da se osnutek tehničnih postopkov predloži v mnenje Agenciji za sodelovanje energetskih regulatorjev. Pred tem ENTSO-E pozivamo, naj se z udeleženci na trgu ustrezno posvetuje o osnutku tehničnih postopkov. Po prejemu mnenja vas prosimo, da ga skupaj z osnutkom tehničnih postopkov pravočasno predložite Specializiranemu odboru za energijo, da bi se lahko začeli izvajati do 1. aprila 2022.

V zvezi z izračunom in dodeljevanjem zmogljivosti za časovne okvire, ki niso časovni okvir za dan vnaprej, pozivamo ENTSO-E, naj predlaga časovni raspored za pripravo osnutka tehničnih postopkov.

Kopijo dopisa pošiljam kolegu na ministrstvu za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo, ki operaterjem prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva pošlje enakovreden dopis, katerega kopija je vključena v Prilogo 1 k temu dopisu.

S spoštovanjem,

[podpis pošiljatelja]

Kopija

Ministrstvo za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo

Priloga 1

Dopis [pošiljatelja] z ministrstva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo operaterjem prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva

Priloga 2 Izračun zmogljivosti

V osnutku tehničnih postopkov bi morali biti določeni pogoji in metodologije za dodeljevanje zmogljivosti povezovalnih daljnovodov, ki se lahko nato da na voljo na trgu.

To zmogljivost bi bilo treba izračunati usklajeno za vse povezovalne daljnovode za električno energijo.

Zmogljivosti na povezovalnih daljnovodih za električno energijo bi bilo treba čim bolj povečati. Ta zahteva bi morala:

- upoštevati obveznosti operaterjev prenosnih sistemov, da ravnajo v skladu z varnostnimi standardi za varno delovanje omrežja,
- spoštovati meje trgovalnega območja znotraj EU in Združenega kraljestva, vzpostavljene v skladu z ustreznimi nacionalnimi okviri,
- operaterjem prenosnih sistemov iz EU omogočiti, da izpolnijo zahtevo po zagotavljanju vsaj 70 % svojih zmogljivosti na mejah trgovalnega območja znotraj EU, kot je določeno v členu 16(8) Uredbe (EU) 2019/943,
- pri izračunu zmogljivosti zagotavljati, da med operaterji prenosnih sistemov v Uniji in Združenem kraljestvu ni diskriminacije,
- biti podprta z usklajenim postopkom za popravne ukrepe na povezovalnih daljnovodih za električno energijo, vključno s ponovnim dispečiranjem in kompenzacijskimi posli,
- biti podprta z dogovorom o delitvi stroškov med operaterji prenosnih sistemov pogodbenic v zvezi s ponovnim dispečiranjem in kompenzacijskimi posli.

Kolikor je to tehnično možno, operaterji prenosnih sistemov pogodbenic združijo vse zahteve po prenosni zmogljivosti pretokov moči v nasprotnih smereh po povezovalnih daljnovodih za električno energijo, da bi te povezovalne daljnovode uporabili do najvišje možne zmogljivosti.

V zvezi z izračunom zmogljivosti bi morali operaterji prenosnih sistemov objaviti najmanj:

- letno: informacije o dolgoročnem razvoju prenosne infrastrukture in njen vpliv na zmogljivost čezmejnega prenosa,
- mesečno: predvideno prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en mesec in eno leto ob upoštevanju vseh informacij, ki jih ima operater prenosnih sistemov na voljo v času izračuna napovedi (npr. vpliv zimske in letne sezone na zmogljivost vodov, vzdrževanje omrežja, razpoložljivost proizvodnih enot itd.),
- tedensko: predvideno prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en teden ob upoštevanju vseh ustreznih informacij, ki jih imajo operaterji prenosnih sistemov na voljo

v času izračuna napovedi, na primer vremenska napoved, vzdrževalna dela na omrežju, razpoložljivost proizvodnih enot itd.,

- dnevno: prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en dan ali večkrat dnevno za vsako tržno časovno enoto ob upoštevanju vseh pobotanih imenovanj za dan vnaprej, razporeditev proizvodnje dan vnaprej, predvideno povpraševanje in načrtovana vzdrževalna dela na omrežju,
- skupno dodeljeno zmogljivost za vsako tržno časovno enoto ter vse ustrezne pogoje, pod katerimi se ta zmogljivost lahko uporabi (npr. končna cena na dražbi, obveznosti glede uporabe zmogljivosti itd.), da se ugotovi preostala zmogljivost,
- čim prej po vsaki dodelitvi dodeljeno zmogljivost in navedbo plačanih cen,
- skupno uporabljeno zmogljivost za vsako tržno časovno enoto takoj po imenovanju,
- čim bližje realnemu času: skupne realizirane trgovinske in fizične pretoke za vsako tržno časovno enoto, vključno z opisom vpliva korektivnega ukrepanja operaterjev prenosnih sistemov (kot je omejitev) za reševanje problemov omrežja ali sistema,
- ustrezne informacije za oceno, ali je bila zmogljivost povezovalnih daljnovodov za električno energijo izračunana in dodeljena v skladu s sporazumom med EU in Združenim kraljestvom.

Priloga 3 Dodeljevanje zmogljivosti

V osnutku tehničnih postopkov bi morali biti določeni pogoji in metodologije za dodeljevanje zmogljivosti povezovalnih daljnovodov trgu za naslednje časovne okvire:

- terminski,
- dan vnaprej,
- znotraj dneva.

Metodologija bi morala za vsak časovni okvir:

- zagotoviti usklajene dražbe za vse povezovalne daljnovode za električno energijo,
- vključevati pravila za imenovanje, omejitve, čvrstost, plačilo, prenos in vrnitev pridobljenih prenosnih zmogljivosti ter za nadomestne postopke in nadomestila v primeru omejevanja,
- vključevati pravila za razdelitev prihodka od prezasedenosti,
- prepovedati operaterjem prenosnih sistemov, da zaračunavajo pridržane cene, če na povezovalnih daljnovodih za električno energijo ne pride do prezasedenosti, razen če velja izvzetje.

Priloga 4 – Ciljni model za dan vnaprej: „večregijsko spajanje z ohlapnim obsegom“

Del 1

1. Novi postopek za dodeljevanje zmogljivosti na povezovalnih daljnovodih za električno energijo v časovnem okviru trgovanja za dan vnaprej temelji na konceptu „večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom“. Splošni cilj novega postopka je čim bolj povečati koristi trgovine. Kot prvi korak pri razvoju novega postopka pogodbenici zagotovita, da operaterji prenosnih sistemov pripravijo okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi.
2. Večregijsko spajanje z ohlapnim obsegom vključuje razvoj funkcije spajanja trgov za določitev neto stanja energije (implicitna dodelitev) med:
 - (a) trgovalnimi območji, vzpostavljenimi v skladu z Uredbo (EU) 2019/943, ki so neposredno povezana z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo, ter
 - (b) Združenim kraljestvom.
3. Neto stanje energije prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo se izračuna s postopkom implicitne dodelitve z uporabo posebnega algoritma za:
 - (a) komercialne ponudbe in ponudbe za časovni okvir trgovanja za dan vnaprej s trgovalnih območij, vzpostavljenih v skladu z Uredbo (EU) 2019/943, ki so neposredno povezane z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo;
 - (b) komercialne ponudbe in ponudbe za časovni okvir trgovanja za dan vnaprej z zadevnih trgov za dan vnaprej v Združenem kraljestvu;
 - (c) podatke o zmogljivosti omrežja in zmogljivosti sistema, določene v skladu s postopki, dogovorjenimi med operaterji prenosnih sistemov, ter
 - (d) podatke o pričakovanih komercialnih pretokih elektroenergetskih medsebojnih povezav med trgovalnimi območji, ki so povezana z Združenim kraljestvom, in drugimi trgovalnimi območji v Uniji, kot jih določijo operaterji prenosnih sistemov Unije z uporabo zanesljivih metodologij.

Ta postopek je združljiv s posebnimi značilnostmi povezovalnih daljnovodov za enosmerni tok, vključno z zahtevami glede izgub in spreminjanja moči.

4. Funkcija spajanja trgov bo:
 - (a) prinesla rezultate dovolj zgodaj pred delovanjem zadevnih trgov pogodbenic za dan vnaprej (za Unijo je to enotno spajanje trgov za dan vnaprej, vzpostavljeno v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2015/1222¹), da se taki rezultati lahko uporabijo kot vhodni podatki za postopke, ki določajo rezultate na teh trgih;
 - (b) prinesla rezultate, ki so zanesljivi in ponovljivi;
 - (c) poseben proces za povezovanje različnih in ločenih trgov za dan vnaprej v Uniji in Združenem kraljestvu; to zlasti pomeni, da je posebni algoritem ločen od algoritma, ki se uporablja pri enotnem spajanju trgov za dan vnaprej, vzpostavljenem v skladu z Uredbo (EU) 2015/1222, in za komercialne ponudbe in ponudbe Unije ima dostop le do tistih s

¹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL EU L 197, 25.7.2015, str. 24).

trgovalnih območij, ki so neposredno povezana z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo.

5. Izračunana neto stanja električne energije se objavijo po potrjevanju in preverjanju. Če funkcija spajanja trgov ne more delovati ali prinesiti rezultata, se zmogljivost povezovalnega daljnovoda dodeli z nadomestnim postopkom, udeležence na trgu pa se obvesti o njegovi uporabi.
6. Stroške razvoja in izvajanja tehničnih postopkov si enakovredno delijo zadevni operaterji prenosnih sistemov v Združenem kraljestvu ali drugi subjekti na eni strani in ustrezni operaterji prenosnih sistemov v Uniji ali drugi subjekti na drugi strani, razen če specializirani odbor za energijo odloči drugače.

Del 2

Časovni raspored za izvajanje te priloge od začetka veljavnosti tega sporazuma je, kot sledi:

- (a) v 3 mesecih – analiza stroškov in koristi ter okvirni predlogi za tehnične postopke,
- (b) v 10 mesecih – predlog za tehnične postopke,
- (c) v 15 mesecih – začetek delovanja tehničnih postopkov.

Priloga 5: Zahteve za okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi

Kot je določeno v delu 1 Priloge ENER-4 k Sporazumu, je prva faza razvoja nove ureditve za dan vnaprej priprava okvirnih predlogov ter analize stroškov in koristi.

V okvirnih predlogih bi bilo treba:

- določiti zasnovo rešitve večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom na visoki ravni,
- opredeliti vloge in odgovornosti udeležencev iz industrije,
- vključiti izvedbeni načrt,
- izpostaviti morebitna tveganja ali težave pri izvajanju s predlogi o tem, kako jih rešiti, ter
- oceniti vpliv razlik med ureditvami pogodbenic za oblikovanje cen ogljika na tokove prek povezovalnih daljnovodov.

Pri analizi stroškov in koristi bi bilo treba upoštevati cilj ureditve, da se kar najbolj povečajo koristi trgovine, kar pomeni, da bi morali trgovinski dogovori v okviru omejitev iz Priloge ENER-4 k Sporazumu:

- biti čim bolj učinkoviti in
- v običajnih okoliščinah pomeniti, da so pretoki po povezovalnih daljnovodih za električno energijo skladni s cenami na trgih pogodbenic za dan vnaprej.

Priloga I-B

Predhodno priporočilo ministrstva vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo operaterjem prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva z dne 22. januarja 2021 o razvoju tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo v okviru Sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

Department for
Business, Energy
& Industrial Strategy

[pošiljatelj z ministrstva za
gospodarstvo, energijo in industrijsko
strategijo]

[naslovnik pri operaterju prenosnega
sistema za električno energijo
iz Združenega kraljestva]

Petek, 22. januar 2021

Spoštovani [naslovnik],

Priprava osnutka tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

kot veste, je bil 30. decembra 2020 podpisan Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), ki ga pogodbenici začasno uporabljata od 1. januarja 2021. V skladu s členom ENER.19 Sporazuma morata Unija in Združeno kraljestvo zagotoviti, da njuni operaterji prenosnih sistemov sodelujejo pri razvoju tehničnih postopkov na več področjih, vključno z uporabo povezovalnih daljnovodov, če to priporoči Specializirani odbor za energijo. Med pogajanja sta se Unija in Združeno kraljestvo dogovorila, da je primerno, da se nekateri od teh tehničnih postopkov razvijejo takoj in pred začetkom dela Specializiranega odbora za energijo. Operaterji prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva so zato pozvani, naj pripravijo osnutek tehničnih postopkov za izračun in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, da se zagotovi učinkovito trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo. Ko bo Specializirani odbor za energijo začel delovati, bo spremljal celotno delo v zvezi z razvojem tehničnih postopkov.

Osnutek tehničnih postopkov bi moral obravnavati izračun in dodeljevanje zmogljivosti v vseh ustreznih časovnih okvirih.

Namen te zahteve je uveljaviti vidike členov ENER.13, ENER.14 in ENER.19 Sporazuma v zvezi z učinkovito uporabo elektroenergetskih povezav in bi jo bilo treba razumeti v tem okviru. Tehnični postopki zlasti ne bi smeli vključevati ali nakazovati sodelovanja operaterjev prenosnih sistemov iz Združenega kraljestva v postopkih Unije za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti.

Operaterji prenosnih omrežij za električno energijo iz Združenega kraljestva bi morali te tehnične postopke razviti v sodelovanju z ENTSO-E v okviru sodelovanja, vzpostavljenega z memorandumom o soglasju, ki je bil vzpostavljen za uveljavitev vidikov člena ENER.19 Sporazuma.

Več podrobnosti o tem, kaj bi bilo treba vključiti v osnutek tehničnih postopkov, je v Prilogi 2 (izračun zmogljivosti), Prilogi 3 (dodeljevanje zmogljivosti) in Prilogi 4.

Natančneje, v zvezi z izračunom in dodeljevanjem zmogljivosti za časovni okvir za dan vnaprej zahtevamo pripravo ciljnega modela za dan vnaprej, temelječega na konceptu „večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom“, ki je v skladu s členom ENER.14, členom ENER.19 in Prilogo ENER-4 k Sporazumu; v skladu z navedenimi določbami bi to morala biti prednostna naloga. Priloga ENER-4 k Sporazumu je prevzeta v Prilogi 4 k temu dopisu.

Del 2 Priloge ENER-4 k Sporazumu določa časovni raspored za razvoj tehničnih postopkov za časovni okvir za dan vnaprej. Spodaj navedeni datumi temeljijo na tem časovnem razporedu, ki je v skladu s členom FINPROV.11.3 Sporazuma izračunan od 1. januarja 2021, tj. datuma začetka začasne uporabe Sporazuma.

Da bi podprli razvoj ciljnega modela za dan vnaprej in v skladu s Prilogo ENER-4, zahtevamo, da se okvirni predlogi ter analiza stroškov in koristi za oceno dodane vrednosti ciljnega modela dokončajo do 1. aprila 2021. Okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi bi bilo treba pripraviti v skladu s Prilogo 5 k temu dopisu.

Prosimo, da se osnutek tehničnih postopkov predloži v mnenje regulativnim organom Združenega kraljestva. Pred tem operaterje prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva pozivamo, naj se z udeleženci na trgu ustrezno posvetujejo o osnutku tehničnih postopkov. Po prejemu mnenja vas prosimo, da ga skupaj z osnutkom tehničnih postopkov pravočasno predložite Specializiranemu odboru za energijo, da bi se lahko začeli izvajati do 1. aprila 2022.

V zvezi z izračunom in dodeljevanjem zmogljivosti za časovne okvire, ki niso časovni okvir za dan vnaprej, pozivamo operaterje prenosnih sistemov za električno energijo iz Združenega kraljestva, naj Specializiranemu odboru za energijo predlagajo časovni raspored za pripravo osnutka tehničnih postopkov.

Kopijo dopisa pošiljam kolegu na Generalnem direktoratu Evropske komisije za energijo, ki ENTSO-E pošlje enakovreden dopis, katerega kopija je vključena v Prilogo 1 k temu dopisu.

S spoštovanjem,

[podpis pošiljatelja]

Kopija

Generalni direktorat Evropske komisije za energijo

Priloga 1

Dopis z Generalnega direktorata Evropske komisije za energijo ENTSO-E

Priloga 2 Izračun zmogljivosti

V osnutku tehničnih postopkov bi morali biti določeni pogoji in metodologije za dodeljevanje zmogljivosti povezovalnih daljnovodov, ki se lahko nato da na voljo na trgu.

To zmogljivost bi bilo treba izračunati usklajeno za vse povezovalne daljnovode za električno energijo.

Zmogljivosti na povezovalnih daljnovodih za električno energijo bi bilo treba čim bolj povečati. Ta zahteva bi morala:

- upoštevati obveznosti operaterjev prenosnih sistemov, da ravnajo v skladu z varnostnimi standardi za varno delovanje omrežja,
- spoštovati meje trgovalnega območja znotraj EU in Združenega kraljestva, vzpostavljene v skladu z ustreznimi nacionalnimi okviri,
- operaterjem prenosnih sistemov iz EU omogočiti, da izpolnijo zahtevo po zagotavljanju vsaj 70 % svojih zmogljivosti na mejah trgovalnega območja znotraj EU, kot je določeno v členu 16(8) Uredbe (EU) 2019/943,
- pri izračunu zmogljivosti zagotavljat, da med operaterji prenosnih sistemov v Uniji in Združenem kraljestvu ni diskriminacije,
- biti podprta z usklajenim postopkom za popravne ukrepe na povezovalnih daljnovodih za električno energijo, vključno s ponovnim dispečiranjem in kompenzacijskimi posli,
- biti podprta z dogovorom o delitvi stroškov med operaterji prenosnih sistemov pogodbenic v zvezi s ponovnim dispečiranjem in kompenzacijskimi posli.

Kolikor je to tehnično možno, operaterji prenosnih sistemov pogodbenic združijo vse zahteve po prenosni zmogljivosti pretokov moči v nasprotnih smereh po povezovalnih daljnovodih za električno energijo, da bi te povezovalne daljnovode uporabili do najvišje možne zmogljivosti.

V zvezi z izračunom zmogljivosti bi morali operaterji prenosnih sistemov objaviti najmanj:

- letno: informacije o dolgoročnem razvoju prenosne infrastrukture in njen vpliv na zmogljivost čezmejnega prenosa,
- mesečno: predvideno prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en mesec in eno leto ob upoštevanju vseh informacij, ki jih ima operater prenosnih sistemov na voljo v času izračuna napovedi (npr. vpliv zimske in letne sezone na zmogljivost vodov, vzdrževanje omrežja, razpoložljivost proizvodnih enot itd.),
- tedensko: predvideno prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en teden ob upoštevanju vseh ustreznih informacij, ki jih imajo operaterji prenosnih sistemov na voljo v času izračuna napovedi, na primer vremenska napoved, vzdrževalna dela na omrežju, razpoložljivost proizvodnih enot itd.,

- dnevno: prenosno zmogljivost, ki bo na voljo na trgu čez en dan ali večkrat dnevno za vsako tržno časovno enoto ob upoštevanju vseh pobotanih imenovanj za dan vnaprej, razporeditev proizvodnje dan vnaprej, predvideno povpraševanje in načrtovana vzdrževalna dela na omrežju,
- skupno dodeljeno zmogljivost za vsako tržno časovno enoto ter vse ustrezne pogoje, pod katerimi se ta zmogljivost lahko uporabi (npr. končna cena na dražbi, obveznosti glede uporabe zmogljivosti itd.), da se ugotovi preostala zmogljivost,
- čim prej po vsaki dodelitvi dodeljeno zmogljivost in navedbo plačanih cen,
- skupno uporabljeno zmogljivost za vsako tržno časovno enoto takoj po imenovanju,
- čim bližje realnemu času: skupne realizirane trgovinske in fizične pretoke za vsako tržno časovno enoto, vključno z opisom vpliva korektivnega ukrepanja operaterjev prenosnih sistemov (kot je omejitev) za reševanje problemov omrežja ali sistema,
- ustrezne informacije za oceno, ali je bila zmogljivost povezovalnih daljnovodov za električno energijo izračunana in dodeljena v skladu s sporazumom med EU in Združenim kraljestvom.

Priloga 3 Dodeljevanje zmogljivosti

V osnutku tehničnih postopkov bi morali biti določeni pogoji in metodologije za dodeljevanje zmogljivosti povezovalnih daljnovodov trgu za naslednje časovne okvire:

- terminski,
- dan vnaprej,
- znotraj dneva.

Metodologija bi morala za vsak časovni okvir:

- zagotoviti usklajene dražbe za vse povezovalne daljnovode za električno energijo,
- vključevati pravila za imenovanje, omejitve, čvrstost, plačilo, prenos in vrnitev pridobljenih prenosnih zmogljivosti ter za nadomestne postopke in nadomestila v primeru omejevanja, – vključevati pravila za razdelitev prihodka od prezasedenosti,
- prepovedati operaterjem prenosnih sistemov, da zaračunavajo pridržane cene, če na povezovalnih daljnovodih za električno energijo ne pride do prezasedenosti, razen če velja izvzetje.

Priloga 4 – Ciljni model za dan vnaprej: „večregijsko spajanje z ohlapnim obsegom“

Del 1

1. Novi postopek za dodeljevanje zmogljivosti na povezovalnih daljnovodih za električno energijo v časovnem okviru trgovanja za dan vnaprej temelji na konceptu „večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom“. Splošni cilj novega postopka je čim bolj povečati koristi

trgovine. Kot prvi korak pri razvoju novega postopka pogodbenici zagotovita, da operaterji prenosnih sistemov pripravijo okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi.

2. Večregijsko spajanje z ohlapnim obsegom vključuje razvoj funkcije spajanja trgov za določitev neto stanja energije (implicitna dodelitev) med:
 - (a) trgovalnimi območji, vzpostavljenimi v skladu z Uredbo (EU) 2019/943, ki so neposredno povezana z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo, ter
 - (b) Združenim kraljestvom.
3. Neto stanje energije prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo se izračuna s postopkom implicitne dodelitve z uporabo posebnega algoritma za:
 - (a) komercialne ponudbe in ponudbe za časovni okvir trgovanja za dan vnaprej s trgovalnih območij, vzpostavljenih v skladu z Uredbo (EU) 2019/943, ki so neposredno povezane z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo;
 - (b) komercialne ponudbe in ponudbe za časovni okvir trgovanja za dan vnaprej z zadevnih trgov za dan vnaprej v Združenem kraljestvu;
 - (c) podatke o zmogljivosti omrežja in zmogljivosti sistema, določene v skladu s postopki, dogovorjenimi med operaterji prenosnih sistemov, ter
 - (d) podatke o pričakovanih komercialnih pretokih elektroenergetskih medsebojnih povezav med trgovalnimi območji, ki so povezana z Združenim kraljestvom, in drugimi trgovalnimi območji v Uniji, kot jih določijo operaterji prenosnih sistemov Unije z uporabo zanesljivih metodologij.

Ta postopek je združljiv s posebnimi značilnostmi povezovalnih daljnovodov za enosmerni tok, vključno z zahtevami glede izgub in spreminjanja moči.

4. Funkcija spajanja trgov bo:
 - (a) prinesla rezultate dovolj zgodaj pred delovanjem zadevnih trgov pogodbenic za dan vnaprej (za Unijo je to enotno spajanje trgov za dan vnaprej, vzpostavljeno v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2015/1222¹), da se taki rezultati lahko uporabijo kot vhodni podatki za postopke, ki določajo rezultate na teh trgih;
 - (b) prinesla rezultate, ki so zanesljivi in ponovljivi;
 - (c) poseben proces za povezovanje različnih in ločenih trgov za dan vnaprej v Uniji in Združenem kraljestvu; to zlasti pomeni, da je posebni algoritem ločen od algoritma, ki se uporablja pri enotnem spajanju trgov za dan vnaprej, vzpostavljenem v skladu z Uredbo (EU) 2015/1222, in za komercialne ponudbe in ponudbe Unije ima dostop le do tistih s trgovalnih območij, ki so neposredno povezana z Združenim kraljestvom prek povezovalnega daljnovoda za električno energijo.

¹ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL EU L 197, 25.7.2015, str. 24).

5. Izračunana neto stanja električne energije se objavijo po potrjevanju in preverjanju. Če funkcija spajanja trgov ne more delovati ali prinese rezultata, se zmogljivost povezovalnega daljnovoda dodeli z nadomestnim postopkom, udeležence na trgu pa se obvesti o njegovi uporabi.
6. Stroške razvoja in izvajanja tehničnih postopkov si enakovredno delijo zadevni operaterji prenosnih sistemov v Združenem kraljestvu ali drugi subjekti na eni strani in ustrezni operaterji prenosnih sistemov v Uniji ali drugi subjekti na drugi strani, razen če specializirani odbor za energijo odloči drugače.

Del 2

Časovni razpored za izvajanje te priloge od začetka veljavnosti tega sporazuma je, kot sledi:

- (a) v 3 mesecih – analiza stroškov in koristi ter okvirni predlogi za tehnične postopke,
- (b) v 10 mesecih – predlog za tehnične postopke,
- (c) v 15 mesecih – začetek delovanja tehničnih postopkov.

Priloga 5: Zahteve za okvirne predloge ter analizo stroškov in koristi

Kot je določeno v delu 1 Priloge ENER-4 k Sporazumu, je prva faza razvoja nove ureditve za dan vnaprej priprava okvirnih predlogov ter analize stroškov in koristi.

V okvirnih predlogih bi bilo treba:

- določiti zasnovo rešitve večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom na visoki ravni,
- opredeliti vloge in odgovornosti udeležencev iz industrije,
- vključiti izvedbeni načrt,
- izpostaviti morebitna tveganja ali težave pri izvajanju s predlogi o tem, kako jih rešiti, ter
- oceniti vpliv razlik med ureditvami pogodbenic za oblikovanje cen ogljika na tokove prek povezovalnih daljnovodov.

Pri analizi stroškov in koristi bi bilo treba upoštevati cilj ureditve, da se kar najbolj povečajo koristi trgovine, kar pomeni, da bi morali trgovinski dogovori v okviru omejitev iz Priloge ENER-4 k Sporazumu:

- biti čim bolj učinkoviti in
- v običajnih okoliščinah pomeniti, da so pretoki po povezovalnih daljnovodih za električno energijo skladni s cenami na trgih pogodbenic za dan vnaprej.

Priloga II

Osnutek dopisa Generalnega direktorata Evropske komisije za energijo in ministrstva vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo svojim operaterjem prenosnih sistemov za električno energijo, v katerem zahtevata predložitev dodatnih informacij za pripravo tehničnih postopkov za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti v časovnem okviru za dan vnaprej v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

[nasloviti na operaterja prenosnega sistema za električno energijo v EU ali Združenem kraljestvu]

[datum]

Zadeva: Zaposilo za dodatne informacije za pripravo tehničnih postopkov za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti v časovnem okviru za dan vnaprej v skladu s Sporazumom o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom

Spoštovani [dopolnite: naslovnik],

zahvaljujem se vam za vaše dosedanje delo pri izvajanju naslova o energiji iz Sporazuma o trgovini in sodelovanju, zlasti za objavo analize stroškov in koristi ter okvirnega predloga, podprtega z mnenjem [dopolnite: nacionalnih regulatorjev Združenega kraljestva [ali] ACER] iz aprila 2021.

Na podlagi sestanka Specializiranega odbora za energijo 30. marca 2022 in njegovega priporočila [dopolnite: št. X/202x] z dne [vstavite datum: datum] [dopolnite: ministrstvo vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo [ali] Generalni direktorat Evropske komisije za energijo] prosi, da odgovorite na vprašanja iz Priloge k temu dopisu v petih mesecih od prejema tega dopisa, pri čemer je treba v analizo za oceno praktične izvedljivosti scenarijev tesno vključiti zadevne strani (na primer borze električne energije, imenovane operaterje trga električne energije, klirinške družbe).

[Dopolnite: Operater prenosnega sistema [ali] ENTSO-E, ki omogoča delo operaterjev prenosnih sistemov iz EU], bi moral zahtevati tudi neformalno mnenje [dopolnite: nacionalnih energetske regulatorjev Združenega kraljestva [ali] ACER] o teh dodatnih informacijah in ga predložiti skupaj z odgovori na vprašanja iz Priloge.

Vprašanja v Prilogi se nanašajo na pripravo tehničnih postopkov za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti v časovnem okviru za dan vnaprej. Vse informacije, ki jih boste morda morali pridobiti od tretjih oseb, se lahko obdelujejo izključno za to, da boste lahko odgovorili na ta vprašanja, zaupnost informacij pa mora biti zaščitena pred razkritjem, če tako zahteva tretja oseba. [dopolnite: Ministrstvo vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko

strategijo [ali] Generalni direktorat Evropske komisije za energijo] zagotovi, da se bodo vse informacije, prejete v odgovoru na ta dopis, prav tako uporabile izključno v ta namen. Vse informacije, opredeljene kot zaupne ali poslovno občutljive, v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi obravnava kot zaupne, jih hrani in ščiti pred razkritjem, razen če imetnik pravic izda posebno dovoljenje, da se te informacije lahko dajo na voljo.

Vnaprej se vam zahvaljujem za dodatna prizadevanja na tem področju.

[podpis]

Cc: [pošiljatelj z Generalnega direktorata Evropske komisije za energijo ali, če je primerno, z ministrstva vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo]

Priloga

Ozadje: Naslednja vprašanja se nanašajo na možnosti, ki so jih operaterji prenosnih sistemov iz Združenega kraljestva in EU predstavili v analizi stroškov in koristi, objavljeni aprila 2021. Opozoriti je treba, da se v skladu s točko 3 Priloge 29 k Sporazumu o trgovini in sodelovanju neto stanje energije prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo izračuna s postopkom implicitne dodelitve z uporabo posebnega algoritma, vključno s komercialnimi ponodbami in ponodbami za časovni okvir trgovanja za dan vnaprej z zadevnih trgov za dan vnaprej v Združenem kraljestvu. V analizi stroškov in koristi operaterjev prenosnih sistemov iz Združenega kraljestva in EU je bilo ugotovljeno, da je za učinkovito izvajanje večregijskega spajanja z ohlapnim obsegom (MRLVC) pri vseh možnostih zasnove MRLVC zelo zaželen enotna cena Velike Britanije. Septembra 2021 je ministrstvo vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo začelo posvetovanje, da bi pridobilo mnenje o sedanjih ureditvi trgovanja z električno energijo na borzah električne energije na veleprodajnem trgu električne energije Združenega kraljestva in naše predloge za podporo učinkovitemu čezmejnemu trgovanju. Ministrstvo je zlasti določilo pristop na visoki ravni za spajanje posebnih dnevnih dražb za dan vnaprej, ki bi se za namene Priloge 29 k Sporazumu o trgovini in sodelovanju uporabljale kot „zadevni trgi za dan vnaprej“, da bi se pridobila mnenja deležnikov o tem, ali naj se to izvaja, in če naj se, kako to izvesti v praksi. To posvetovanje se je zaključilo novembra 2021, vlada Združenega kraljestva pa bo odgovor objavila v ustreznem času.

1. V zvezi z možnostjo predhodne knjige naročil, ki so jo opredelili operaterji prenosnih sistemov:
 - (a) Kolikšen delež naročil za enotno spajanje trgov za dan vnaprej (SDAC) se običajno predloži v zadnjih 15 minutah pred časom zaprtja trgovanja, v kakšnem razponu se ta delež običajno giblje in ali obstajajo posebni dejavniki, na podlagi katerih udeleženci na trgu oddajo svoja naročila, ter ali se lahko ti dejavniki spremenijo zaradi izvajanja možnosti predhodne knjige naročil?

- (b) V kolikšni meri bi delež naročil, oddanih v zadnjih 15 minutah pred časom zaprtja trgovanja v okviru SDAC, vplival na to, da so pretoki po povezovalnih daljnovodih skladni s cenami na trgih pogodbenic za dan vnaprej?
- (c) Ali bi ta možnost v celoti ublažila vse težave v zvezi s časovnim razporedom, ki so bile ugotovljene v okviru možnosti skupne knjige naročil, ali bi se še vedno soočala z njimi? Vse operativne učinke in tveganja bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.
- (d) Ali zahteve iz člena 305 (Prepoved zlorabe veleprodajnih trgov z električno energijo in plinom) Sporazuma o trgovini in sodelovanju zagotavljajo zadostno zmanjšanje tveganj tržne manipulacije, za katera je bilo ugotovljeno, da izhajajo iz možnosti predhodne knjige naročil? Vsa preostala tveganja tržne manipulacije bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.
- (e) Ali obstajajo dodatni ukrepi, zahteve ali obveznosti, vključno z dodatnimi ukrepi, zahtevami ali obveznostmi regulativnih organov ali udeležencev na trgu, operaterjev prenosnih sistemov ali operaterjev trga, ki bi jih bilo mogoče vzpostaviti, da bi zagotovili nadaljnje zmanjševanje tveganja tržne manipulacije, opredeljenega z možnostjo predhodne knjige naročil? Vsa preostala tveganja tržne manipulacije bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.
2. V zvezi z možnostjo skupne knjige naročil, ki so jo opredelili operaterji prenosnih sistemov:
- (a) Katere so vse možnosti, ki bi lahko omogočile izvedbo postopkov izračuna operaterja spajanja trgov (OST) v okviru MRLVC med časom zaprtja trgovanja v okviru SDAC ob 12.00 po srednjeevropskem času in objavo rezultatov SDAC ob 13.00 po srednjeevropskem času, vključno z vsemi možnostmi, ki omogočajo, da se postopki izračuna OST v okviru MRLVC izvajajo vzporedno z vidiki SDAC?

Kakšne so prednosti/pomanjkljivosti teh možnosti, vključno z:

- (1) morebitnimi učinki na delovanje SDAC in nadomestnih procesov (tj. tveganja ločitve enotnega spajanja trgov za dan vnaprej);
- (2) vplivom na operaterje prenosnih sistemov, operaterje trga in udeležence na trgu.

Vse operativne učinke in tveganja bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.

- (b) Za druge dodatne možnosti skupne knjige naročil, ki so jih operaterji prenosnih sistemov opredelili v analizi stroškov in koristi (sprememba v času zaprtja trgovanja v okviru SDAC in/ali objave rezultatov SDAC), kakšne so prednosti/pomanjkljivosti teh možnosti, vključno z:
- (1) vplivom na postopke pred SDAC (npr. izračun zmogljivosti) in po njem (npr. trgi znotraj dneva/izravnalni trgi);
 - (2) vplivom morebitnega podaljšanja časa med časom zaprtja trgovanja v okviru SDAC in rezultati SDAC na operaterje prenosnih sistemov, operaterje trga in udeležence na trgu.

Vse operativne učinke in tveganja bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.

3. V zvezi z možnostjo predhodne in skupne knjige naročil:
- (a) Kateri so različni postopki, potrebni za izračun OST v okviru MRLVC, in kakšen časovni razpon bi bil potreben za vsakega od teh postopkov? Vsak razpon v morebitnem časovnem okviru bi bilo treba v celoti pojasniti in utemeljiti.
 - (b) Predložite okvirni predlog metodologije mejnega trgovalnega območja za določitev točne in zanesljive napovedi. Prosimo, da pri tem vključite:
 - (1) ključna vprašanja, načela in parametre (vključno z vhodnimi podatki, rezultati in uporabo rezultatov v okviru MRLVC), ki jih je treba obravnavati in določiti z metodologijo mejnega trgovalnega območja, ter
 - (2) časovni okvir, v katerem bi se ta metodologija lahko vzpostavila in začela uporabljati;
 - (3) predhodno kvalitativno oceno, kako naj bi se izvedla predlagana metodologija mejnega trgovalnega območja v povezavi z MRLVC v primerjavi z rezultati dodeljevanja zmogljivosti na eksplicitnih dražbah za zagotovitev učinkovitejših trgovinskih dogovorov, in zlasti pod katerimi pogoji predlagana metodologija v povezavi z MRLVC presega eksplicitne dražbe.
 - (c) Izvajanje
 - (1) Kateri so podrobni koraki, potrebni za izvajanje vseh vidikov možnosti predhodne in skupne knjige naročil, vključno s postopki za preskušanje in preverjanje učinkovitosti MRLVC pred polnim delovanjem, vlogami in odgovornostmi operaterjev prenosnih sistemov, operaterjev trga in udeležencev na trgu, kako bi bilo mogoče te vidike izvesti v najkrajšem možnem času ter kako bi lahko struktura in vsebina tehničnih postopkov kar najbolje podprli učinkovito izvajanje?
 - (2) Navedite realističen časovni raspored za izvajanje vsake možnosti (tak časovni raspored bi moral upoštevati sedanji in uveljavljeni prihodnji razvoj ter vključevati vse potrebne ukrepe, kot so posvetovanja z deležniki, izvajanje novih informacijskih sistemov za OST v okviru MRLVC, faze preskušanja, postopki upravljanja itd.).
 - (3) Kakšni so pričakovani neposredni stroški izvajanja in delovanja MRLVC za različne vloge in funkcije, potrebne za MRLVC?